

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Keskittynyt erityisesti infrastruktuuriin, kun olennaista nykyisin olisi lähteä palvelutarpeesta.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

Yllättävää on, että liikenneturvallisuus on jäänyt jalkoihin ja ei ihme, että Suomi on jo pudonnut pitkälle verrattuna johtaviin EU-maihin. Turvallisuus ei näy päätavoitteissa ja tuskin alemmallakaan tasolla kunnolla.

Ei ole käsitelty liikkumista kunnolla jaottelulla kaupungit/urban ja kaupunkien/rural liikenne tarpeineen.

Automaation ja C-ITS osalta eli ITS palveluiden osalta suunnitelmassa ei ole oikeastaan kuin pilotointi vaikka palveluiden pitäisi alkaa kohtapuolin näkyä laajamittaisesti vrt. EU ITS direktiivi ja automaation toteutus.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

Visio on hyvin ylimalkainen ja epäselvä ilman mitään mittareita ja konkretiaa ml. priorisointia. Voi olla vain ylätasoinen visio, ei oikea toimintaa ohjaava visio. Tilannekuva on myös hyvin ylätasoinen ja konkretia puuttuu.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

Kun on näin epämääräinen visio, niin ei voi oikein arvioida asiaa.

Liikenneturvallisuus on siis jäänyt lyhyeksi maininnaksi, että tehdään str suunnitelma. Puuttuu tekeminen, toimenpiteet. Luulisi, että pts aikajäntellä ITS palvelut ja automaatio otetaan kunnolla käyttöön. Suunnitelmassa ei ole mitään näkymää vaikka on kysymys vahvasta kehitysdriverista. Urban tarkastelu on pintapuolinen. Vastaa käsitystä siitä, että tämä on pääosin vanhakantainen infrasuunnitelma, jossa on joitain lisäpäällysteitä.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

Ehkä?

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

Jäi epäselväksi onko palvelutarpeet, toimenpiteet ja syntyvät liikenteen vaikutukset hyvinvointiin kunnolla katsottu esim. alueiden käytön ja toimintojen sijoittumisen kautta. Tämäkin urban/rural. Jäi myös epäselväksi onko suuri joukkoliikenteen lisäpanostus todella tehokasta liikkumistarpeiden kannalta. Tämäkin olisi tarvinnut mahdollisen uuden otteen selvittämistä.

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

Tässä on taustalla kuitenkin politiikka ja asiantuntemus. Painotukset kuten rautatieliikenteen huomattava painottaminen riippuu tavoitteista ja sitä kautta arvoista. Taustalla pitäisi kuitenkin olla ns. evidence based data. Olisi hyvä olla useita asiantuntijapaneelleita jotta edes toimenpiteiden tehokkuus selviäisi. On vaikea nähdä, että uusi hallituksen voisi ilman syvällistä dialogia tai koko homman uudistamista sitoutua tähän. Joten ei pidä kuvitella, että tämä on joku arvovapaa ja pitkään hallitseva suunnitelma.

Matti Roine
MH Roine Consulting